

Newyorški Srbi. Včerajšnji protest.

VČERAJ SE JE VRŠILA V NEW YORKU PROTESTNA SEJA SRBOV PROTI AVSTRIJI.

Pozvali so brzojavno predsednika Roosevelta, da se zavzame za pravično stvar.

BRZOJAVKE SRBSKEMU KRALJU IN KNEZU NIKOLU.

Z navdušenimi klici "Živela Srbija, Bosna in Črna Gora", in "Dolje Avstrija", otvorila se je včeraj popoldne v Amsterdamu Opera House v New Yorku skupščina newyorških Srbov, kateri so jednoglasno protestirali proti Avstriji, oziroma avstrijske aneksije Hercegovine - Bosne. Vsi navzoči, med katerimi so bili zastopniki tudi Hrvatje in celo Italijani, so izjavili, da bodo storili vse, kar je v njihovih močeh, da izposlušajo Srbiji moralno in dejansko podporo v njenih sedanjih nevarnostih, ki so nastale s tem, da je Avstrija prelomila znano berlinsko pogodbo in ne da bi se ozirala na svojo nekdanjo besedo.

Pri skupščini so zaključili jednoglasno, da se predsednika Roosevelta pozove, naj on, kot naš najvišji uradni porabi svoj vpliv za to, da čuva pravice nesrečnega prebivalstva Hercegovine - Bosne. Nadalje se je sklenilo, da se vse Srbe v Ameriki pozove, da po možnosti prispevajo v pomoč svoje domovine, oziroma srbskih dežel, ki so niso neodvisne.

Pri seji je prišlo le do malega zadržanja, ki ga je povzročila izjava, da bi bil nemiseln prihod vojnega prota Avstriji. Vsi navzoči so ustali, kakor jeden proti njemu in hipoma je moral obmoliti.

Navzočih je bilo tudi mnogo Italijanov in vsi italijanski govorniki so jednoglasno nastopili proti Avstriji, ki je napravila Italiji mnogo gork. Zborovanju je predsedoval Jovan Tomanović iz Kotora, urednik "Srbskega Rodoljuba".

Ko se je omenilo ime predsednika Roosevelta, so ga vsi navzoči burno pozdravili in ko se je potem predlagalo, da se ga pozove na pomoč proti krivici, ki jo je zdeli Srbom, so predlog takoj vsi odobrili, nakar se je Rooseveltu odposlala sledeča brzojavka:

"Predsedniku Zjed. držav:—
Srbska kolonija v New Yorku, ki obseja iz Srbov iz Srbije, Črne Gore, Bosne, Hercegovine, Bačke, Banata, Like in drugih srbskih pokrajin, protestirajo kar najenergičnejše proti aneksiji Hercegovine - Bosne po Avstriji, kar je smatrati za kršitev mednarodne pogodbe podpisane v Berlinu. Nadalje je to smatrati za kršitev pravice srbskega naroda.

Izjavljamo, da bomo v slučaju potrebe dali našo materialno in moralno pomoč Srbom v domovini in pozivljamo predsednika Zjed. držav, kot zastopnika dežele svobode in pravice, da porabi svoj vpliv, ko je v njegovi moči, da izposlušajo Srbiji moralno in dejansko podporo v njenih sedanjih nevarnostih, ki so nastale s tem, da je Avstrija prelomila znano berlinsko pogodbo in ne da bi se ozirala na svojo nekdanjo besedo.

Prostovoljce, ki so se javili za boj proti Avstriji in ki so večinoma Hercegovci, bode vodil v njihovo domovino te dni Mihajl Zvanović.

Obžalovati, da so newyorški Srbi sevali svojo skupščino v takoj naglici, da niso bili o tem obveščeni tudi drugi newyorški Slovani kajti v tem slučaju bi bila manifestacija v resnici impozantna.

Med drugimi govorniki naj omeni tudi Iv. Krešić, urednik "Hrv. vatskoga Svijeta", ki je v jednatih besedah izjavil, da vsi Hrvatje čutijo s Srbi in da so pripravljeno zajedno s Srbi nastopiti proti skupnemu sovražniku, Avstriji.

Volitve v Marylandu. Kdo bo zmagal?

OBE STRANKI IZJAVLJATA, DA STA PRI VOLITVAH ZMAGALI IN DOKAZUJE TA S ŠTEVILKAMI.

Demokratje trdijo, da so pridobili vse delavske glasove.

IZID SE VEDNO NEZNAN.

Washington, 12. oktobra. Nek izkušen političen opazovalec, ki je še nedavno vodil politiko v državi Maryland, poroča sedaj razne zanimivosti iz imenovane države. Maryland je tekom zadnjih 12 let bila vedno dvomljiva država. McKinley je imel tam 32.000 večine, toda v letu 1904 sta imeli obe stranki skoraj jednako število glasov. Država je tudi letos dvomljiva, kajti obe veliki politični stranki izjavljata, da bode Maryland njihova. Vseled tega se pred volitvami ne bode nikdar zamoglo dognati, katera stranka si bode prilastila imenovano državo. V Baltimoreju je mnogo prejšnjih demokratov sedaj pridružilo republikanski stranki kajti z idejami Bryana se nikakor ne morejo strinjati. Demokratje pa izjavljajo, da bode letos vse delavstvo v Marylandu glasovalo za njihovo stranko.

Zasačen pri pregrešni ljubezni.

Seranton, Pa., 10. okt. George Colon iz New Yorka, ki je v spremstvu dveh detektivov zasledoval svojo ženo, ki mu je pobegnila, je prišel v to mesto. Tu je zvedel, da se nahaja njegova žena v Charles hotelu; takoj se je napolnil tja in udril v spalnico svoje žene, ktero je dobil v postelji z nekim igralcem George Lamair. Bilo je ob dveh zjutraj. Vitez pogelje ženske je hotel pobegniti skozi okno, vendar ga je prijel Colon za noge in ga potegnil od okna. Predprijali so ga pred policijskega sodnika, kjer je moral plačati \$50 kazni, ko je priznal svojo krivdo.

Ko je prišla nezvesta žena pred sodnika, je imela na sebi dragih kamenov in zlatnine v vrednosti 12.000 dolarjev. Sodnik jo je stavil pod 600 dolarjev varščine ter preložil njeno obravnavo na poznejši čas. Zagovarjati se bode morala radi kršenja zakona, nadalje radi nemoralnosti proti otrokom. Mrs. Colon je namreč imela s seboj tudi svojo štiriletno hčerko. Mr. Colon je bogat kontraktor v New Yorku in je plačeval svoji ženi \$30 tedensko za izdatke.

Deček morilec.

V New Bedfordu, Mass., je policija obdolžila 8 let starega Nelsona Kinga, da je svojega prijatelja 12-letnega Ernesta Souza utopil. Truplo dečka so našli v reki Acushnet, kamor je deček vrzel svojega prijatelja. King je v ostalem najporednejši deček daleč na okrog. Dosedaj je že ukradel sedem konj, vse polno kokoši in domačih zajcev. Poleg tega je tudi več prešlevec mučil do smrti in izvršil več drugih zločinov. Sodišče ga

Jugoslovanska Katol. Jednota.

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.
Sedež v ELY, MINNESOTA.

URADNIKI:

Predsednik: FRAN MEDOŠ, 9483 Ewing Ave., So. Chicago, Ill.
Podpredsednik: JAKOB ZABUKOVEC. (Radi boleznim na dopustu v Evropi.)
Glavni tajnik: JURIJ L. BROŽIČ, P. O. Box 424, Ely, Minn.
Pomožni tajnik: MAKŠ KERŽIŠNIK, L. Box 383, Roek Springs, Wyo.
Blagajnik: IVAN GOVŽE, P. O. Box 105, Ely, Minn.

NADZORNIKI:

IVAN GERM, predsednik nadzornega odbora, P. O. Box 57, Brad-
ock, Pa.
ALOJZIJ VIRANT, II. nadzornik, Cor. 10th Avenue & Globe Street,
South Lorain, Ohio.
IVAN PRIMOŽIČ, III. nadzornik, P. O. Box 641, Eveleth, Minn.

POROTNI ODBOR:

MIHAEL KLOBUČAR, predsednik, porotnega odbora, 115 7th Street,
Calumet, Mich.
IVAN KERŽIŠNIK, II. porotnik, P. O. Box 138, Burdine, Pa.
IVAN N. GOSAR, III. porotnik, 5312 Butler St., Pittsburg, Pa.

Vrhovni zdravnik: Dr. MARTIN J. IVEC, 711 North Chicago Street,
Joliet, Ill.

Krajevna društva naj blagovolijo pošiljati vse dopise, premembe udov
in druge listine na glavnega tajnika: GEORGE L. BROŽIČ, Box 424,
Ely, Minn., po svojem tajniku in nobenem drugem.

Densarne pošiljatelj naj pošilja krajevna društva na blagajnika:
JOHN GOVŽE, P. O. Box 105, Ely, Minn., po svojem zastopniku in nobe-
nem drugem. Zastopniki krajevnih društev naj pošljejo duplikat vsake
pošiljate tudi na glavnega tajnika društva.

Vse pritožbe od strani krajevnih društev Jednote ali posameznikov
naj se pošiljajo na predsednika porotnega odbora: MICHAEL KLOBU-
ČAR, 115 7th St., Calumet, Mich. Pridržani morajo biti ostaneni podatki
vsake pritožbe.

Društveno glasilo je "GLAS NARODA"

Drobnosti.

KRANJSKE NOVICE.

Belgiji pred civilnim sodiščem.
Dne 23. sept. dopoldne se je vršila
pred ljubljanskim okrajnim sodiščem
obravnavanje vseh tožbe Fr. Šušteršiča,
lastnika gostilne pri "Slepem Jane-
zu", proti upravnim komisiji pešpolka
Leopold II., kralj belgijske št. 27 za
odškodnino 54 K 20 v. Stvarni polo-
žaj je ta: Dne 24. julija t. l. je pri-
šel polkovnik pl. Radičević k "Sle-
pemu Janezu" naročiti kosilo za čast-
ništvo (50 do 60 oseb), čes, da se bo-
do v bližini vršile dne 7. avgusta va-
je. Glede podrobnosti naročil je re-
kel polkovnik, da pride še posebej
povedati častnik. Dne 4. avgusta je
res prišel častnik 27. pešpolka k
"Slepemu Janezu", s katerim se je
lastnik gostilne dogovoril glede vseh
podrobnosti. Gostilničar je pripravil
vse, ali dne 7. avgusta pride ob 9. uri
zjutraj polkovnik trobentač odpovedati
kosilo, ker je deževalo. Gostilničar
ni mogel spraviti pripravljenih stvari
in denar, kakor kruha, prikuh in me-
sa, in se mu je del teh stvari pokva-
ril, da znaša njegova škoda 54 K 20
vin. Pri obravnavi, ki jo vodi sodni
tajnik Zebre, sta osebno navzoča to-
žnik Fran Šušteršič in polkovnik pl.
Radičević. Po prečitavanju slovenske
tožbe vpraša sodnik polkovnika, ali
je razumel tožbo, kar ta potrdi, re-
koč, da sicer ne govori slovensko, pač
pa hrvaški. Na pripombo sodnikov,
da lahko iz pove hrvaški, prvi pol-
kovnik, da razji odgovarja nemški.
Izpovede, da bi bil pri dotičnih vajah
en bataljon nemščen v Medvodah,
eden na predstraži in le dva v tabo-
rišču v bližini "Slepega Janeza".
Dogovoril se je res z gostilničarjem
zaradi kosila za častnike (približno
45 oseb), ne pa za možstvo, pač pa je
dovolil gostilničarju, da napravi kani-
tino za možstvo. Poslal je slovenski
govorečega poročnika Arkota, da se
natančneje dogovori z gostilničarjem.
Ker je od 6. na 7. avgusta ponoči de-
ževalo, je dne 7. avgusta odpovedal
vajo ter potem poslal polkovnega tro-
bentača k Šušteršiču, da odpo-
bed. Pozneje pa je pošal polkovni-
ka v pisarni odškodnine 20 K, ko je
leta že enkrat na Dobrovi govoril z
njim in ga vprašal, ali ne bo one va-
je v njegovi bližini. Seveda bi bil
Šušteršič precej zaslužil, kajti Be-
kanntermassen verzerht das Re-
giment sehr viel, wofür der Kantinner
Görse, der nichts gehabt, jetzt aber
ein gemachter Mann ist, den besten
Beweis liefert. Die Leute verzehren
viel, weil sie viel Geld haben! (Ta-
le "verzerht sehr viel!" je zelo značil-
no; morda velja tudi za dneve od
petka do nedelje! Op. poroč.) —
Šušteršič trdi, da se mu je reklo, da
pride 50—60 častnikov in 600—700
možstva. Meso je naročil iz Spodnje
Šiške in ga dobil že ob 7. zjutraj.
Kruh, prikuho, močnate jedi, vse je
imel že pripravljeno. Ob 9. se je šele
obed odpovedal. Nerazrezano meso je
vrnil mesarju, drugo pa, razrezano
meso, kruh, močnate jedi, sir, je mo-

ral za polovico cene oddati sosedom,
ali pa se mu je pokvarilo. Poročnik
Arko ga je zagotovil, da vojaštvo
pride ob vsakem vremenu. Zanimka,
da bi mu bil polkovnik ponudil 20 K od-
škodnino, pač pa poročnik Arko dne
15. avgusta. Se ne poravnava in tudi ne
popusti nič, ker je zračunal le resni-
čno škodo. Polkovnik ga vpraša, ali
je bil voljak, kar Šušteršič zanika.
Polkovnik nato pravi, da bi bil moral
vedeti, da se nočne vaje ne vrše ob
deževnem vremenu, saj sedaj v mir-
nem času ne, in da vsled tega ni bilo
treba pripravljati obeda. (Pa res hu-
do "šparajo" te "biedere" knedel-
freserje, menda zato, da ne omagajo
v boju proti nedolžnemu občinstvu!
Pri drugih polkih se ne boje tako hu-
do dežja. Op. por.) Na vprašanje sod-
nikovo, ali bi morda polkovnik po to-
žitelju zahtevalo svoto plačal brez
nadaljnje obravnave, izjavi polkovnik,
da pošlje zahtevano svoto tožitelju
po pošti. Tako je bila stvar poravna-
na. — Jako oblastno je že celo dopol-
dne postopal okrog sodišča polkovni
trobentač, rodom Hrvat ali Srb, kte-
remu ni bilo nikakor všeč, da se je
stvar poravnala brez njega, čes, da
bi bilo vse drugače, ako bi bil on iz-
povedal, da bi tožitelj ne bil dobil
nič, da je ta lagal itd. Mož se je pač
temeljito nalezal — belgijskega du-
ha.

V Ameriko. Dne 23. sept. se je z
juž. kolodvora v Ljubljani odpeljalo
v Ameriko 23 Slovencev in 10 Hr-
vatov.

"Kranjska hranilnica" je morala,
kakor poroča "Neue Freie Presse",
dvigniti pri svoji bančni zvezi 250 ti-
soč kron in 150.000 kron, da okrepi
svoje blagajniške zaloge. To je odri-
ta beseda in vsak pameten Slovenec
ki ima svoje vloge pri "Kranjski
hranilnici", ve sedaj, opozorjen po
nemškem časopisu, kaj mu je storiti.

Is Litije. Lekarar Brilli je dal
precej nemške napise na hiši pobelili;
trgovca Lebingera je prostovoljno od-
stranil nemški napis na izlozbenem
oknu. Trgovca Elsnar je dal madeže
ostrgati, napis je še nemški; ta se pa
bo težko poboljšal. Druge trgovine
imajo vse slovenske napise le Elsnar
bo izjema.

Umrli je dne 19. sept. v Zag

V padisahovej senci.

Opisni Karol May; za "Glas Naroda" priredil L. P.

DRUGA KNJIGA.

PO DIVJEM KURDISTANU.

(Medaljevanje.)

Komaj izgovorim to besedico, skoči mož po koncu, mož, ki se je dosedaj tako neuljudno in svračno obnašal proti meni in mi ponudi svojo roko.

"Emir, tega nisem mislil. Oprosti mi! Komur je Mara Durine zaupala to besedo, temu se ne sme ničesar zalega pripetiti. Odslej naprej hočem avesto poslušati tvoje nasvete. Koliko je nestorijancev?"

"Tega vam ne povem. Njih prijatelj sem kot vaš; tudi njim nečem povedati, koliko vas je tukaj zbranih."

"Previden si bolj kot je treba. Ali resniš, da usmrtijo beja, če jih napademo?"

"Prav gotovo."

"Ali ga oprostite, če se umaknem v svoje vasi?"

"Ne vem, vendar upam. Melek bo poslušal moje nasvete."

"Toda nestorijanci so več naših umorili, ktere moramo maščevati."

"Ali niste vi prej na tisoče nestorijancev pomorili?"

"Deset Kurdov je več vrednih kot tisoč nestorijancev."

"In nestorijanci so prepričani, da je njih deset ravno toliko vredno kot vas tisoč."

"Ali nam plačajo krvno ceno?"

"Ne vem, vendar jaz na njih mestu ne bi plačal."

"Torej jim bodeš svetoval, naj ne plačajo?"

"Ne, ker jaz bom govoril samo ono, kar bo potrebno, da se naredi mir. Vi ste njih pomorili na tisoče, nestorijanci pa le deset vaših; torej morajo oni zahtevati krvno ceno. Poleg tega pa imajo v svoji oblasti vašega beja, in če resno pomislite, morate priznati, da morejo nestorijanci več tirjati."

"Ali mislite resno na boj?"

"Ali ste jih videli včeraj pretepati? Pomislite na kri, ki je tekla po reki Zab; šteje kosti, ki še danes ležijo po dolini ob reki, samo ne vprašajte, če je jeza njih potomcev dovolj velika, da se maščujejo!"

"Ali imajo mnogo in dobrih pušk?"

"Tega mi niso povedali. Morda naj njim izdam, kako ste vi oboženi?"

"Ali so spravili svoje imetje na varno?"

"Neprevidezni zapusti svoje blago, kadar se mu bliža nesreča. Sicer pa imajo nestorijanci tako malo premoženja, da so ga lahko v kratkem času pospravili."

"Stopi nekaj korakov nazaj! Posvetovati se hočemo, ker vemo vse, kar smo hoteli slišati."

Možje se zberejo k posvetovanju, jaz pa med tem razložim Mohamedu Eminu o vsebini mojega pogovora s Kurdi. Še predno je bilo posvetovanje končano, pripeljejo vojniki nekega neoboroženega moža.

"Kdo je ta človek?" vpraša aga.

"Ta mož," odvrne eden vojnikov, "se je priplazil do naših straž, in ko smo ga zgrabili, je dejal, da je odposlanec meleka, ki ga pošilja k temu emirju."

Pri slednjih besedah pokaže govornik na mene.

"Kaj hočeš od mene?" vprašam nestorijanca.

Melekove poslanec je prišel k meni ob zelo neugodnem času. Vsekako pa je moral biti mož precej pogumen, ker se je spazil v sredo sovražnikov.

"Gospod," odvrne, "melek je dejal, da se predelgo mučijo pri Kurdi in me je poslal, naj ti povem, da beja takoj usmrti, če se ne vrneš."

"Vidite torej, da sem vam pravilno poročal?" obrnem se h Kurdom.

"Takoj spustite moža. Meleku naj pove, da se meni ni ničesar pripetilo, in da se takoj vrnem k njemu."

"Odpeljte ga!" zapove aga.

Čudno se mi je zdelo, da je melek odposlal posebnega sela k meni in grozil, da usmrti beja, če se ne vrnem. Saj je moral vendar vedeti, da mi pri Kurdi ne preti nevarnost, ker sem bil gost njih beja.

Konečno se vojniki zjedinijo in mene pokličejo k sebi. Poveljnik začne:

"Gospod, obljubil si nam, da pri nestorijancih ne spregovoriš nobene besedice, kar si videl pri nas?"

"Obljubil sem."

"Torej se sedaj vrneš k njim?"

"Jaz in moj prijatelj Mohamed Emin."

"Zakaj slednji ne ostane pri nas?"

"Ali je vaš ujetnik?"

"Ne."

"Torej lahko gre, kamor hoče in odločil se je, da gre z menoj. Kaj naj povem meleku?"

"Da zahtevamo svobodo našega beja."

"In potem?"

"Potem naj bej odloči, kar se naj nadalje zgodi."

Za temi določbami se je kaj lahko skrivala zvijača, torej poizvedujem še nadalje:

"In kdaj naj izroči beja?"

"Takoj, ko prideš ti k meleku; tudi njegove spremljevalce mora osvoboditi."

"Kam naj pride bej?"

"Sem."

"In vi ne boste šli naprej proti Licanu?"

"Sedaj ne."

"Toda mogoče potem, ko bo bej izpuščen?"

"Zgodilo se bo, kakor bo določil bej."

"In če melek šele tedaj izroči beja, ko se vi mirno vrnete v Gumri?"

"Gospod, tega pogoja ne sprejememo. Mi ne zapustimo prej tega mesta, dokler nimamo svojega beja v sredini."

"Kaj se zahtevate?"

"Ničesar drugega."

"Torej čujte, kaj vam jaz povem! Pošten sem bil napram vam, kakor hočem biti tudi napram meleku. Opozarjam vas še enkrat, da bode beja takoj mrtev, če se premaknete s tega mesta, dokler ni sklenjen mir."

"Ali boš morda meleku sam svetoval, naj beja umori?"

"Alah me čuva takega dejanja! Toda meleku bom odsvetoval, da izroči beja, če nameravate pozneje napasti Lican."

"Gospod, ti govoriš zelo predrzno in odkritosrečno!"

"Torej ste lahko prepričani, da pošteno mislim. Potrpite, dokler se ne vrnem."

Z Mohamedu Eminom zajahava konje. Kurde zapustiva, ne da bi naju kdo spremljal.

Spotoma razložim Mohamedu, kake pogoje prinašam meleku. Konje pozevava v hitri tek in bila sva že blizu reke, ko začujem na desni strani v grmovju nevarno šumenje. Obrnem se torej proti sumljivi strani. In v istem trenutku se posvetita dva strela, namenjeni meni in Mohamedu.

Takoj po streli zdivja Hadedinov konj in zgine s svojim jezdecem med grmovjem; toda na mojega konja so bolje streljali; prevrnil se je na tla, in v tve se je zgodilo s tako nagladi, da še časa nisem imel potegniti nogo iz stremena. S konjem padem zajedno na tla, in žival me pokoplje pod seboj. Takoj za tem že opazim, kako plane osem mož po mojem orožju.

Enega spoznam takoj, ker je bil oni poslanec, kterega je poslal melek k meni, ko sem bil pri Kurdi.

Ker sem slutil, da so me napadli ljudje Nedšir-bejevega oddelka, se branim z vsemi močmi. Ležal sem na zemlji, in moja desna noga je tičala pod konjskim truplom. Vendar z osmimi krepkimi močmi sem imel obilo posla; ker so mi orožje že prej pobrali, sem imel samo pesti v obrambo, ki mi pa niso mnogo pomagale.

Dalje prihodnji.

Cenik knjig,